

1926

G O S P O D A R

Št. 20

Občine in izdatki
za šole.

Omejitev izdatkov.

V naprednih učiteljskih krogih je precej završalo, ker je izdal veliki župan ljubljanske oblasti sreskim poglavarjem okrožnico št. U. br. 5808 od 22. maja 1926 po inicijativi finančne delegacije za Slovenijo. Proti tej okrožnici, ki ne priporoča ničesar drugega nego štedenje v interesu splošnega občinskega gospodarstva tudi pri šolskih izdatkih, je protestiralo Udruženje Jugoslovanskega Učiteljstva pri ministrstvu za prosveto.

Ne bo odveč, če pojasnimo tudi širši javnosti, za kaj gre, saj je vsa javnost prizadeta s svojimi žepi v znatni višini prav pri izdatkih za šolo.

Kaj pravi navedena okrožnica?

Povsem pravilno poudarja veliki župan tako-le: »Res in gotovo je, da se mora pozdravljati in pospeševati procvit ljudskega šolstva. Toda neprestano in nesorazmerno naraščanje šolskih proračunov nikakor ne more biti v korist niti državnemu, niti občinskemu gospodarstvu, pa morda niti šolstvu samemu ne, ker mora po tem potu prej ali slej neizbežno priti v konflikt z ekonomskimi interesi prebivalstva, ki občuti vedno bolj težo bremen, med katere spadajo ne v zadnji vrsti prav ona za ljudsko šolstvo. Zato je opravičena bojazen, da bi se utegnil med ljudstvom pojaviti odpor proti šolstvu radi naraščajočih bremen.«

Skrajno štedenje.

Tako pravi veliki župan nadalje v svoji okrožnici, ko naroča varčevanje: »Sklicujoč se na striktna določila člena 4. »Pravilnika o odobravanju in izvrševanju proračuna samoupravnih teles« — Urad. list št. 326/99 z dne 28. oktobra 1925 — pozivljam (sreske poglavarje), da v tem zmislu vplivajo na merodajne faktorje in z vso energijo skrbe za to, da pride tudi v šolski upravi princip skrajnega štedenja do popolne veljave.«

Nato pa pozivlje veliki župan sreske poglavarje: »Krajnim šolskim svetom — zlasti pa šolskim upraviteljskim naj se naroči, da bodo ustavljali v letne proračune v resnici le one stvarne potrebščine, ki bodo neizogibne za reden in nemoten pouk in za nemoten napredek ter razvoj šolstva.«

Kamen izpotike.

Menimo, da vsa ta navodila v okrožnici velikega župana lahko vsakdo z mirnim srcem podpiše z obema rokama. V nemilost pa je padlo pri Učiteljskem udruženju naslednjih dvoje odstavkov:

1. »Vsak luksuz se mora odpraviti. Opazil sem, da so ponekod n. pr. za kurjavo in razsvetljavo v proračunih navedene potrebščine neopravičeno visoke in

niso v nikakem sorazmerju z resnično potrebo in z ozirom na padanje cen zlasti kurivu.

Kurjava in razsvetljava stanovanj učnega osebja na občinske stroške je nedopustna.«

2. (Glede graditev novih šol ali bistvenih prezidav starih šolskih poslopij). . . . »da se vsakikrat vestno preudari, ko gre za zgradbo novih ali povečanje obstoječih šol, če bi se ne dalo to odložiti na ugodnejši čas, in pa, če to nikakor ne gre, bi li ne bilo umestneje, da se taki in drugi večji stroški krijejo s posojili in da se v letne proračune ustavljajo le zneski za amortizacijo in dolžne obresti.«

Možnost kontrole.

Za ljudstvo in posebe za davkoplačevalce je važno in je opravičena zahteva, da ima vsak občan — enako kakor za občinske račune in proračune — možnost in pravico do vpogleda tudi v šolske proračune. Doslej ta možnost — vsaj na bivšem Kranjskem — občanom ni bila dana. Proračuni krajnih šolskih svetov so bili doslej odtegnjeni pregledu od strani onih, ki so najbolj prizadeti na njih, t. j. občanov, ki z direktnimi in indirektnimi davčnimi dokladami vzdržujejo in plačujejo šolstvo. Zato moramo le pozdravljati odlok velikega župana, ki je odredil v omenjeni okrožnici med drugim tudi, da morajo biti vsem občanom razen odlokov višjih šolskih oblastev o višini odobrenih prispevkov za stvarne šolske potrebščine — dostavljeni tudi prepisi odobrenih proračunov krajnih šolskih svetov.

Ti proračuni (prepisi) bodo odslej kot priloge občinskih proračunov s temi vred vsako leto pred sklepanjem po občinskih odborih na vpogled vsem občanom. Občinam pa, — ki imajo pravico s pritožbami izpodbijati posamezne postavke šolskih proračunov, bo dana možnost, da se bodo lahko pravočasno pritožile proti postavkam za izdatke, če bodo morda kje resnično previsoko ali neopravičeno izkazani v proračunu.

Ali je to kaj krivičnega in napačnega?

Moramo reči, da smatramo tako odredbo za popolnoma umestno. Celo tam, kjer so v krajnih šolskih svetih sicer razboriti zastopniki občin, je lahko ostalo še marsikaj prikritnega njihovim očem. Koliko je pa takih krajnih šolskih svetov, ki imajo v njih prvo in poslednjo besedo šolski upravitelji? In če so le-ti vrh vsega še »napredni«, ki jih prav nič ne peče vest, četudi ljudstvu malo pregloboko posežejo v žep?

Smo za napredek šole.

Ko se strinjamo v interesu ljudstva z omejitvijo izdatkov za šole — seveda samo nepotrebnih in dostikrat neopravičenih — nam ne prihaja niti na um, da bi s tem hoteli pospeševati kako motenje ali nazado-

vanje šolstva. Saj napredek ni odvisen od tega, če pokuri kaka učna moč par sežnjev drv na leto več ali počje par litrov več petroleja v šolski pisarni. Ta stvar — napredek namreč — tiči povsem drugje. Vestni šolniki že sami dobro vedo, kje. — Luksusa — pravi ministrstvo — da v podeželskih šolah ni. Res, da ga ni v tem pomenu besede. Toda, kjer so šole iz zadnjih desetletij, ima učno osebje v šolskih poslopih — zlasti voditelji — že po večini tako udobna stanovanja, da bi jih lahko zavidal marsikateri višji uradnik v mestu. — Nikakor pa ne gre, da bi n. pr. kdo na občinske stroške — brez vednosti in proti volji občine — uvajal v celo stanovanje električno razsvetljavo. V Ljubljani jo mora napeljati vsak uradnik na lastne stroške, če jo hoče imeti. Celo stanovanje mora vzdrževati sam. — Res so hoteli npr. občinam, da bi morale sploh skrbeti za kurivo vsemu učnemu osebju, toda zakona dosedaj še nimamo, ki bi določal kaj takega. Kot nagrada za izredna dela učiteljsvu so pa naturalne dajatve še vedno mogoče. — Res je tudi, kakor pravi ministrstvo, da mu prihaja mnogo prošenj za podpore in prispevke k šolskim zgradbam. Toda kaj pomenja to? — Ničesar drugega, nego da so naše občine — naši davkoplačevalci — na koncu možnosti, da bi plačevali še kaj več, nego že plačujejo. Izžeto in izmzgano je vse do kosti in mozga. Če torej prihajajo prošnje na ministrstvo, na centralno državno upravo, je le najmanj pravična zahteva, da država prispeva tudi za šolstvo v Sloveniji, ko si že prilašča na to šolstvo ves vpliv, dočim hoče prevaliti vsa bremena na ramena davkoplačevalcev in naših občin.

Rane jesenske hruške.

3. Amanliška maslenka je žlahtna hruška izrednih lastnosti, ki je pa pri nas še manj razširjena nego wiliamovka, dasi za sluzi, d abi jo gojili prav povsod. Plod je srednje debel, večsah debel, lepe pravilne bolj trebušate hruškine oblike. Na drevesu je koža zelena. Šele potem, ko je plod vležan, neznatno porumeni. Večsah so plodovi popolnoma gladki, večsah pa deloma alj pa tudi čez in čez rjasti. Meso je belo, sočno, raztopno in sladkega okusa, brez vonjave. Na mokrih tleh je rada precej vodena. Zori septembra in se godi le nekaj dni, potem pa prav kmalu mine. Trgati je ne smemo prerano, vendar pa prej nego na drevesu porumeni. Izvrstna je prej nego na drevesu porumeni. Izvrstna je tudi za sušenje.

Drevo raste izredno močno in zdravo. Ima pa to slabo lastnost, da se veje na vse strani vijejo in pobešajo Zato je treba

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10
71

Držite se stare navade

in uporabljajte še nadalje davno preizkušeni

Pravi Franckov kavni pridatek.

Ta pocenjuje kavo, jo krepča in ji daje dober okus.
Tudi k žitu spada neobhodno Pravi Franck.

mlada drevesa obrezavati, da se vrh pravilno razvije. Na kutini raste prav tako bujno kakor na divjaku. Cvete srednje rano in ni prav nič občutljiva za mraz. Plodovi se tudi v viharjih legah čudovito dobro drže na drevju. Amanliška maslenka je čudo rodovitna hruška. V mladosti, dokler bujno raste res ne zarodi tako hitro, ko se pa užene, rodi skoro brez presledka, ne da bi zaradi tega kaj pešala. Ker ne pozna nikake bolezni, je skrajno skromna za zemljo, podnebje in lego, je ne moremo dovolj priporočati.

4. Šarneška je v naših krajih še manj znana nego prejšnje tri. Spada pa med najboljše oktoberske hruške, zato jo po drugih pokrajinah goje v veliki množini. Plod je srednje debel, lep enakomerno razvit in proti dolgemu peclju zašiljen. Tanka koža je zelenkasto rumena ali rjavkasta. Popolnoma zreli plodovi so skoro citronastorumeni. Na solnčni strani so prevlečeni z rdečimi prameni in čez in čez posuti z rjastimi zeleno obrobljenimi pikami. Ob peclju in muhi je navadno nekoliko rjasta. Rumenkasto belo meso je sočno, raztopno zelo sladkega vinskega okusa. V toplih legah je posebno dišavno. Trgati in moramo, preden se zgodi na drevesu, potem počaka tudi nekaj tednov. Ako pa prezori na drevesu, kmalu mine in rada gnije.

Drevo ima jako močno, navpično rast. Zato sili tudi vrh le na kvišku brez močnih stranskih vej. Iz starega lesa rada pogajanja nove mladike, zlasti po vejah, ki so se radi teže plodov pobesile. Vobče velja šarneška za skromno in neobčutljivo sorto, le presuha in pusta tla ji ne ugajajo. Rodi redno in obilo. Plodovi se trdno drže na drevju. Cepiti jo moramo na divjak, ker na kutini ne uspeva dobro. Za visokodebelno obliko je najbolj pripravna, pa tudi kot pritikavec je jako hvaležna.

Kratki nasveti.

Delo kmetovalca pozimi.

Pospravi stroje! Ko si odrabil poljedelske stroje, jih lepo osnaži od zemlje, očisti jih in namaži s salom, da ne rjavijo. Lesene dele odrigni in jih oteri z oljem, da se ne kvarijo. Nato jih spravi na suh prostor, da jih imaš pri roki, ko jih boš spomladi rabil. Preglej pluge, brane, kultivatorje in druge priprave; če jim kaj manjka, jih popravi, oziroma, če jih sam ne moreš, pojdi h kovaču, da ti jih uredi, kajti najboljši sitno je, če opaziš, da so pokvarjeni šele tedaj, ko jih rabiš.

Orodje mora biti popravljeno. Preglej vse orodje, da ni pokvarjeno. Grabljam manjka kak zob. Med zimo ga sam lahko vdenoš. Motika ima zlomljeno toporišče,

treba novega napraviti. Suhega lesa nimaš, torej se loti kar dela in v par urah je orodje zopet porabno. Sekira je skrhan, nabrusi jo. Vile so zvite ali zlomljene; dajo se lahko naravnati oziroma nadomestiti zlomljeni del. Ko si očistil in popravil vse orodje, ga lepo spravi na določeni prostor tako, da ga lahko v temi najdeš. Najbolj nerodno je iskati orodje po vseh kotih tedaj, ko ga nujno potrebuješ.

Preglej strehe in jih popravi! Seno in druga krma je pod streho. Toda zadnji vihar je odkril nekaj strešnikov, ki si jih tedaj le za silo nadomestil. Preglej vse prostore pod streho in kmalu boš opazil, da tu ali tam streha pušča in namaka seno. To pokvari krmo. Popravi čimprej take poškodbe in odstrani mokro klajo, da ne začne plesniti in kvariti še ostalo. Za to delo je čas, predno zapade sneg, kajti potem je že prepozno.

Red in snaga morata vladati v vseh prostorih. Dokler je živina še na paši, očisti temeljito hleve gnoja, jasli pobeli z apnom, stene ravno tako, iz oken odstrani pajčevino, zmij šipe in nadomesti razbite. Luknje zadelaj in preišči vzdušnike, da niso zamašeni, oziroma, da se niso v njih naselile miši in podgane. Tudi v shrambah, kletih, pod skednjem in na dvorišču se je marsikje nabrala nesnaga, ki jo je treba odstraniti. Preiskati je treba vse pode, da ni kje mišjih gnezd, ki bi nam pozimi lahko delale škodo. Predvsem pazi na dvorišče, kajti vsak tujec ali gost, ki pride v hišo, bo sodil gospodarja po stanju dvorišča. Če je to v neredu in ponesnaženo, si bo mislil, da je tudi gospodar malomaren. Navadno je to tudi res.

Posebno skrb obračaj gnojišču! Pomisli, da je to zbirališče hrane za tvoje rastline, ki jih spomladi nameravaš posejati. Če držiš gnojišče v redu, gnoj lepo spravljen in poteptan, da ga kokoši ne razbrskajo in voda iz streh in dvorišča ne izpira, tedaj smeš upati, da boš spomladi imel dobro uležan gnoj, ki bo tvojim rastlinam dobro zalegel. Slab, izpran gnoj ne izplača niti vožnje na njive. Če si primoran spraviti gnoj na njivo, zloži ga lepo na velik kup in pokrij z zemljo. Razvozi in raztrosi ga šele tedaj, ko ga nameravaš podorati. Nikdar ne pusti gnoja na njivi čez zimo v malih kupčkih, kajti pri tem zgubi svoje najboljše hranilne snovi in spomladi boš podoral samo malovredno slamo.

Gnojnična jama je polna. Če je gnojnica pregosta ali prerodka, razredči jo z vodo in jo razvozi po travnikih. Ob nastopu rasti bo z njo pognojena trava bujno rasla in ti dala bogato košnjo. Gnojnično jamo moraš izprazniti pred zimo, da jo

lahko zbiraš v mesecih, ko bi jo težko izvozil.

Morda še nimaš gnojnične jame? To je največji greh v tvojem gospodarstvu. Pustiš, da se ti odteka gnojnica v cestne jarke in potoke; ali ne veš, da odteka s tem tvojemu gospodarstvu kri? Ne veš-li, da zgubiš s tem najboljše redilne snovi? Gnojnica vsebuje dušičnato in kalijevo hranilo v veliki meri, pa tudi precej fosforove kisline; in vse to v taki obliki, ki rastlinam najbolj prija, za to jo je škoda vsake kapljice. Gnojnična jama se da lahko napraviti in zahteva le malo stroškov za nabavo cementa. Cementne gnojnične jame so trpežne in dobro spravljajo gnojnice. Lahko so pod gnojiščem tako, da so pokrite s hodi, na katere nalagamo gnoj, lahko pa tudi izven gnojišča. Vedno pa morajo biti pokrite, da iz njih ne izhlapeva dragocena dušična snov amonijak. Vanjo se steka gnojnica iz gnojišča, iz hleva in svinjaka. — Če si pa res tako rever da ne zmoreš denarja za cement, tedaj si napravi tako jamo iz ilovice, ki jo ravno tako zbiješ, kakor se to dela pri betonu. Nekaj let ti bo že držala. Nimaš pa izgovora, da je taka naprava draga, kajti vsa to delo lahko sam izvedeš.

Kaj pa dela vino in sadni mošt? Pokipelo je in se začne čistiti. Ko ni več motno, ga pretoči v drug zdrav sod tako, da pride kolikor mogoče z zrakom v dotiko. Drože odstraniš iz vina in mošta, da ne začnejo spomladi gniti in kvariti vina. Skrbi tudi, da so vsi sodi vedno napolnjeni do vrha tako, da se čep moči v vinu. S tem zabraniš, da se v njem ne razvijejo očetne glivice, ki delujejo le tedaj, če imajo dovolj zraka na razpolago. Te vrste glivic povzročajo, da se vino ali mošt skisla. Zapolniti treba sode vsaj vsak mesec enkrat. Tako si ohraniš mošt in vino zdravo.

Denar.

g Vrednost denarja 16. t. m. V zadnji dobi so bile valute večinoma stalne, le italijanska lira je nazadovala, kar je gotovo v zvezi z notranjimi homatijami in s terorizmom fašizma. Nasprotno se drži francoski frank na višini, ki jo je dosegel v zadnji dobi. — Naš dinar je stabilen in je notiral v Curihu 9.145 centimov. Na naših borzah so se plačevale tuje valute po teh cenah: 1 funt šterling 275 Din, 1 dolar 56 Din, 1 nemška marka 13.48 Din, 1 švicarski frank 10.94 Din, 1 avstrijski šiling 7.99 Din, 1 francoski frank 1.83 Din, 1 italijanska lira 2.34 Din, 1 češka krona 1.68 Din, 1 grška drahma 0.68 Din, 1 bolgarski lev 0.40 Din, 1 rumunski lej 0.31 Din, 10.000 madžarskih kron 7.94 Din.

g Kurzi prekomorskih valut. Ker prihajajo v naš denarni promet večkrat valute, ki ne notirajo na naših borzah, navajamo tu-le kurze takih valut po stanju 30. oktobra t. l.: argentinski peso 21 Din, čilenski peso 5.50 Din, egiptovski funt 273 Din, kanadski dolar 55 Din, urugvajski zlati peso 52 Din, japonski jen 23 Din, mehiškanski zlati peso 22 Din, indijska rupija 18.50 Din.

Živina.

g Ljubljanski živinski sejem. Na živinski sejem v Ljubljani so pripeljali 202 konj, 79 volov, 81 krav, 12 telet in 350 prašičev za rejo. Cene so bile sledeče: Za opitane vole 8 Din za kilogram žive teže, za poldebele 7.50 Din in za vpražne 7 Din; krave debele 5—6.50 Din, krave klobasarice 3 do 4 Din. Cene konjem so padle in je stal prav dober konj 5000 do 6000 Din.

g Živinski sejem v Ptujju. Na zadnji živinski sejem v Ptujju so prignali 205 volov, prodali pa 56 po 7.50—8.50 Din za kilogram žive teže; 78 juncev, prodali 18 po 7—6 Din; 17 bikov, prodali 7 po 6.25 do 7 Din; 292 krav, prodali 146 po 6—2 Din; 138 junic, prodanih 29, po 7.50—5 Din; 73 konj in 94 kobil, prodanih 5 konj in 28 kobil po 3000, 2000, 1125—500 Din; 19 žrebet, prodanih 13 po 1125, 800, 600 do 400 Din. Teleta so se prodajala po 10.50 do 9.50 Din za kilogram žive teže. — Na svinjski sejem so pripeljali 335 prašičev, prodali pa 124 po 12.50—9.75 Din za kilogram žive teže; in sicer plemenčke po 9.75—10.50 Din, napol pitane 11—12 Din, pitane pa po 12—13 Din.

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza. Cene blaga na ljubljanske blagovni borzi so notirale za vagnske dobave postavljene navadno na nakladalni postaji za 100 kg: pšenica bačka, 76—77 kg težka, 305 Din, pšenica 75—76 kg težka na slov. postaji 332 Din; koruza umet. sušena na slov. postaji 210 Din, v Bački 170 Din, koruza nova, času primerno suha, 135 Din, za dobavo v decembru 140 Din, za januar 145 Din; činkvantin baranjski 235 Din; koruza nova v storžih 90 Din. Ajda prekmurska 330 Din; rž 71—72 kg težka 217.50 Din; oves novi 165 Din, ječmen za krmo, 62—63 kg težak, 170—180 Din, ječmen letni 65—66 kg težak 192.50 Din; otrobi drobni 125 Din, fižol beli 180 Din, fižol rmeni 180 Din; krompir na slovenski postaji 135 Din, laneno seme v Ljubljani 380 Din, iz Podravine 370 Din.

g Tržišče z lesom. Lesna kupčija je zopet nekoliko zastala, čemur je vzrok pomanjkanje vagonov, ker ni mogoče spravljati lesa čez mejo. Na ljubljanski blagovni borzi je bilo v zadnji dobi le malo kupčij. Cene za kubičen meter lesa, postavljenega v vagon na nakladalni postaji so bile sledeče: hrastovi plohi neobrobjeni 1000 Din, deske — smreke, jelka, — postavljene v Postojno 490 Din; bukova drva, suha, metrska na meji 23 Din za 100 kg, hrastova drva 20 Din, bukove okroglice 19 Din, hrastove okroglice 18 Din. — Mecesnove

deske 800 Din, trami merkantilni 245 Din, testoni monte 520 Din. — G. Pavel Cvenkel je odložil mesto pooblaščenega borznega senzala pri Ljubljanski borzi za blago in vrednote.

g Vrednost izvoženega lesa pada. V zadnjih mesecih je vrednost lesa, ki ga izvažamo znatno padla ter znašala n. pr. v septembru komaj 9 odstotkov celokupnega izvoza. Po količini je izvoz gradbenega lesa nazadoval za 11.8 odstotkov, po vrednosti pa za 25.7 odstotkov. V oktobru se je sicer izvoz vsled dviganja lire zboljšal, vendar cene niso napredovale. V l. 1923. je izvoženi les predstavljal po vrednosti 16 odstotkov celokupnega izvoza, v letu 1924. celo 17 odstotkov, v letu 1925. pa samo 12.6 odstotkov. V prvi polovici 1924 je znašala vrednost izvoženega lesa 1035 milijonov dinarjev, v isti dobi 1925 788 milijonov in 1926 pa samo 582 milijonov Din, čeprav se je izvoz po količini dvignil. To zmanjšanje vrednosti je znatno večje, kot bi odgovarjalo povečani mednarodni vrednosti dinarja.

Letina.

g Krompirjeva letina v Sloveniji. Pri nas se opaža prav majhen promet s krompirjem. Pridelek je bil tako pičel, da ni misliti na izvoz v inozemstvo, odnosno v ostale pokrajine države. Ni niti gotovo, da bo pridelek zadostoval za domače potrebe, kajti zadnje poplave so marsikje uničile še one zaloge, ki so bile že itak: majhne zaradi letošnjega neprestanega dežja, ki je krompirju škodoval pri razvoju in provzročal precej gnilobe gomolja.

g Pridelek sladkorja v Jugoslaviji. V minulem letu 1925. je znašal pridelek v Jugoslaviji 5600 vagonov; ker pa je ostalo iz leta 1924. še neprodanih 3500 vagonov, je bilo za konzum na razpolago 9100 vagonov. Od tega se je v naši državi prodalo 8300 vagonov, tako da je za tekoče leto ostalo v zalogi 800 vagonov. Pričakuje se, da bo v tekočem letu znašala produkcija vseh 8 sladkornih tovarn 8000 vagonov, kar popolnoma zadostuje za domačo potrebo. Letošnja sladkorna pesa je bila kvalitativno dobra, vendar so poplave uničile mnogo pridelka.

g Vinski pridelek v Jugoslaviji. Vinska letina je v vsej naši državi skrajno slaba. Na Štajerskem se računa komaj 30 odstotkov od lanske, na Dolenjskem pa od 35 do 40 odstotkov. Glede kakovosti bo pa vino mnogo boljše od lanskega. V Hrvaškem Primorju računajo komaj 5—8 hl na oral. Severni del Dalmacije ima okrog 30 odstotkov, srednji del okrog 50 in južni del okrog 60 odstotkov lanske letine. Kvaliteta pa je povsod boljša. Na Hrvaškem bo okrog 50 odstotkov lanske letine, nekateri okraji pa komaj 30. V Vojvodini je boljše in cenijo da bodo dosegli na oral po 15 do 43 hl vina, kvaliteta pa je srednja. — Slabi letini primerno so tudi cene precej poskočile.

g Sadna letina. V splošnem se ceni, da je bila letošnja sadna letina srednja do dobra. Posebno zanimivo je, da kaže inozemstvo v zadnjem času mnogo zanimanja za naša jabolka, katera kupuje predvsem

v onih krajih, v katerih je izvoz že organiziran. Za tekoče leto se računa, da bomo izvozili najmanj 5000 vagonov jabolka.

g Produkcija soli v Jugoslaviji. V naši državi se letno porabi 120.000 ton soli, pridelala se pa samo 70.000 ton (1 tona = 1000 kilogramov). Vsled tega moramo uvoziti okoli 50.000 ton, in to predvsem iz Tunisa. Monopol soli donša državi letno 360 milijonov dinarjev. Če bi uprava državnih monopolov porabila le malenkosten del tega dobička za investicije v Rudniku Simić Han pri Tuzli, in če bi povečala naprave na otoku Pagu, bi se vsa potreba lahko krila iz lastne produkcije, obenem pa bi se sol, pri neskrčenem dobičku uprave monopola pocenila. Tako pa radi nezmožnosti uprave se obremenjuje naša plačilna bilanca letno za milijone.

Razno.

g Zakon za zaščito vinogradništva. Ker se je v zadnji dobi pričelo vedno v večji meri delati umetna vina, je nastala nujna potreba po zakonu, ki bi zaščitil naše vinogradništvo. Za to je kmetijsko ministrstvo sestavilo posebno komisijo, ki bo proučila zbrani material in izdelala tozadevni zakon. Čim bo izdelan načrt zakona, se bo sklicala posebna konferenca strokovnjakov. V tem načrtu zakona so predvidene velike kazni za umetno izdelovanje vina. V svrhu kontrole se namerava otvoriti več enoloških (vinopreiskusnih) postaj, ki bi imele v posameznih slučajih ugotoviti, ali je vino naravno ali ne.

g Zakon o izboljšanju kvalitete našega žita za izvoz namerava uveljaviti minister trgovine in industrije dr. Krajač, da spravi tem potem naše žito do veljave v inozemstvu ki naj dobi zaupanje do našega pridelka.

g Nakladanje soli. Monopolsko skladišče soli v Ljubljani je dosedaj samo nakladalo kupcem sol in za ta posel zaračunavalo po 15 Din od tone. Od 11. t. m. nadalje pa se to skladišče ne bo več pečalo z nakladanjem soli, ampak bo moral od tega dne dalje nakladati kupljeno sol vsak kupec sam s svojimi delavci, radi česar odpade od navedenega dne dalje pobiranje nakladalne takse.

Iz proste roke se proda

mala hiša s hlevom in zemljišče

Poizve se pri lastniku FRANČISKU KIRM, vas Gomilje, pošta Mirna na Dolenjskem. 7787

Najboljše dušično gnojilo za vse zemlje in vse rastline je

ČILSKI SOLITER

Njegova raba je priprosta, učinek hiter in izdaten. Vsebuje neobhodno potrebno rastlinsko hranilo DUŠIK v lahko raztopni obliki. — Vsa pojasnila in tiskana navodila o pravilni rabi čilskega solitra in drugih umetnih gnojil, o pravilnem obdelovanju zemlje in gojitvi raznih rastlin podaja brezplačno

PODDELEGACIJA PROIZVAJALCEV ČILSKEGA SOLITRA V LJUBLJANI, Gruberjevo nabrežje 16/L

Najpopolniji
STOWER
šivalni stroji
za šivilje, krojače
in čevljarje ter za
vsak dom.
Preden si nabavite
stroj, ogledite si to
izrednost pri tvrdki
L. Baraga,
Ljubljana
Selenburg, ul. 6/L.
Brezplačen posk.
15 letno jamstvo.

Ljudstvo dokazuje in prepričuje, da
kupite **najboljše**
BLAGO po najnižjih cenah edino le pri
J. MENART, trgovec, Domžale.

Velika zaloga zimskega blaga; priporočam moške
in ženske štofe, double, hlače vino, krasne volnene
blagove za bluze, lepe flanele in parhende, triko-
tažo, rokavice, nogavice itd. — Krasna izbira v
svilenih rutah. Velika zaloga prima dežnih plaščev
po najnižji ceni. — Pridite in prepričali se boste!

Francoska linija, Cie. Cie. Transatlantique,
Havre-Newyork, samo **6 dni** čez morje
dobra hrana in pijača brezplačno,
Cie. Chargeurs Réunis, Sud Atlantique,
in **Transport Maritimes**
za pomor. vožnje v južno Ameriko, Avstralijo,
Argentino in
Kanado.

Tozadovna pojasnila
in vozne listke daje
zastopnik
Ivan Kraker
Ljubljana
Kolodvorska ul. 35

čitajte, važno! Naznanjam slav. občin-
stvu, da je došla ogromna
množina jesenskega in zimskega blaga, katerega
prodajam radi prevelike zaloge pod ceno. Pridite
in prepričali se boste! Se priporočam spoštovanjem
ANTON SAVNIK, Škofja Loka.

Kje se najbolje kupi, je brez dvoma znano!
„Pri Nizki ceni“ **Ign. Žargi**
Ljubljana, Sv. Petra cesta

Priporoča veliko izbiro potrebnih za krojače
in šivilje. Velika zaloga raznih nogavic, mod-
nih, volnenih, ter raznega moškega, damskega
in otroškega perila ter volnenih jopic, čepic
i. t. d. — Razna vzenina, svilene samovez-
nice i. t. d. Po priznani znižanih cenah!

Najbolj znano, najbolj razširjeno in najzanesljivejše sredstvo proti
vsakemu revmatizmu, glavobolu, zobobolu, slabosti želodca, omotici itd. je
„ALGA“ proti revmatizmu.

„Alga“ je zdravilo, ki ga poznajo tudi onstran meja naše države ter
je bilo že leta 1914 odlikovano na zdravstvenih razstavah v Parizu, Londonu,
Genovi in Petrogradu s 4 zlatimi medaljami in 4 častnimi diplomami.

Preizkusite ga tudi Vi in boste zadovoljni
4 steklenice „Alge“ s poštnino in ovojem za Din 77.—
8 steklenic " " " " " " " " " " " " 131.—
14 " " " " " " " " " " " " " " " " 205.—
25 " " " " " " " " " " " " " " " " 320.—

Razpošilja po pošti **Laboratorij „Alga“, Sušak 4.**

Ameriške zadeve urejuje najbolje in ceno:
Dr. IVAN ČERNE, gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

Pri „**ČEŠNIKU**“ v Ljubljani
Lingarjeva ulica.

Prva največja zaloga konjskih kočev,
ogrskih, dolgodelskih, suknenih, pavol-
natih odev (kovtrov), lastni izdelek.
Posteljne garniture. Porhatne postelj-
ne rjuhe 220 m dolge po Din 50 do 60.
Kakor znano, poštena postrežba!

NOVE OSTANKE

za obleke in porila prodaja vsako sredo
in soboto za skoro polovično ceno

TEKSTILBAZAR

Ljubljana, Krekov trg 10
v prvem nadstropju. PIŠITE po konik!

Kdor hoče

biti postrežen z dobrim blagom
naj pride ali piše

po sukno ali kangarn za moške in ženske obleke,
parhet, flanele, kambrik, rute, odevje itd. v znano
in zanesljivo trgovino

R. Miklauc „Pri Škofu“
Ljubljana, Lingarjeva ulica

(v lastnih prostorih)

Obstoj tvrdke blizu 60 let

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja **premog**

iz slovenskih pokrajin

vseh kakovostj, v celih vagonih po originalnih
cenah premogovnikov za domačo uporabo
kakor tudi za industrijsko podjetja in raz-
pečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča
posebno vrstni češkoslovaški in angleški
koks za livarne in domačo uporabo, kovaški
premog in brikete.

Naslov: **Prometni zavod za premog**
d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/I.

Zlatnike kupuje in dobro plača **F. ČUDEN,**
Ljubljana, Prešernova ulica št. 1.

BOLNIKI
berite!

Kolikor ima leto dni, toliko postaj trpijenja
mora obiskati nervozen bolnik, kajti slabši
utrujeni živci mu zagrenjajo življenje in po-
vzročajo razne boli. Zbadanja, trganja, omot-
ica, tesnobnost, glavobol delni in popolni,
šumenje v ušesih, migljanje pred očmi, mo-
tenja v prebavi, pomanjkanje spanja, po-
tenje, trganje v mišicah, nesposobnost za
delo in razne druge prikazni so posledica
slabih, utrjenih, bolnih živcev.

Kako se rešite te nadloge?

S pristnim Kola-Lecithinom. Redilno sred-
stvo, ki vsebuje obilo vitamina, je postalo
za človeštvo izvir dobrote. Pospešuje na
čudoviti način delovanje telesa, krepki hrblji
mozeg in možgane, jači mišice in ude, daje
moč in pogum življenja.

V boju za zdrave živce

dela pristni Kola-Lecithin večkrat čuda,
primerne hranilne snovi vodi do skrajnih
mest proizvajanja krvi, poživilja, opogumlja
ter ohranja mladost in svežost. Sami se
boste mogli prepričati, da vam ne obetam
nič neresničnega, kajti v prihodnjih dveh
tednih pošljem vsakomur, ki mi piše, po-
polnoma zastoj in franko malo škatljico
Kola-Lecithin in knjigo zdravnika z množ-
stranskimi dolgimi izkušnjami, ki se je sam
moral boriti proti tej bolezni. Pišite mi
svoj natančni naslov in pošljem Vam takoj
obljubljeno

popolnoma zastoj.

E. PASTERNAK, Berlin S. O.

Michaelkirchplatz 13, Abl. 769.

Da je „Alga“ zelo dobro zdravilo, se lahko prepričate, ako pre-
čitete nižje navedeno zahvalo:

Poizkusil sem že mnogo zdravil proti revmatizmu s slabim vspe-
hom. Na prigovarjanje svojih prijateljev sem se odločil, da poskusim
tudi Vaše zdravilo „Alga“. Že po kratki vporabi je uspeh velik. Pošljite
mi takoj še 4 steklenice, pošljem Vam denar vnaprej, ker brez tega
zdravila nočem ostati. Uporabljal sem ga točno tako, kakor se glasi
navodilo. Mnogi se zanimajo zanj in ga bodo naročili naravnost.

Mali Otok, 25. januarja 1926.

Spoštovanjem **IVAN LESJAK.**